

การศึกษาความเครียดของผู้ป่วยที่มาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย ห้องผ่าตัดโรงพยาบาลมะเร็งสุราษฎร์ธานี

ลลิตา เรย์เนอร์ พว.

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลมะเร็งสุราษฎร์ธานี

A Study of Stress in Breast mass biopsy at operation room Surat Thani Cancer Hospital

Lalita Rayner,RN

ABSTRACT

The objective this descriptive research was to study the stress of patients undergoing breast lump surgery for diagnosis The sample is 40 patients who received breast lump surgery for diagnosis at Surat Thani Cancer Hospital. The research instruments consisted of two parts: a general information questionnaire and a stress measurement form of Suan Prung Hospital, with 20 questions reviewed by experts. Data were collected by distributing questionnaires in all patients who received breast lump surgery for diagnosis. During October 2019 - December 2019, the data were analyzed by descriptive statistics including number, percentage, mean and standard deviation. The research results are as follows.

Patients undergoing diagnostic breast lump surgery had the lowest levels of stress. (100 %)stress score of patients who had underactive breast lump surgery had low levels of stress. personnel are still required to pay more attention to the emotional assessment of patients with breast lump surgery. For diagnosis And the study also found that the sample group had anxiety In the role of the operating room nurse, there should be an information system. Guidelines before surgery, Follow via phone calls after surgery in order to reduce such anxiety

ชื่อเรื่อง

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียดของผู้ป่วยที่มาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยที่โรงพยาบาลมะเร็งสุราษฎร์ธานี จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบวัดความเครียดของโรงพยาบาลสวนปรุง โดยมีคำถาม 20 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามในผู้ป่วยทุกรายที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย ระหว่าง เดือน ตุลาคม 2562-ธันวาคม 2562 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยมีความเครียดที่ระดับต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ถึงแม้ว่าระดับคะแนนความเครียดของผู้ป่วยที่มีมาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยมีความเครียดระดับต่ำ บุคลากรยังคงต้องให้ความสำคัญกับการประเมินอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มผู้ป่วยที่มีมาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย และจากการศึกษายังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความวิตกกังวลร้อยละ 10 ในบทบาทพยาบาลห้องผ่าตัด ควรมีระบบการให้ข้อมูลแนวทางปฏิบัติก่อนการผ่าตัด การโทรศัพท์ติดตามหลังการผ่าตัด เพื่อลดความวิตกกังวลดังกล่าว

บทนำ

โรคมะเร็งเต้านม เป็นปัญหาสุขภาพสำคัญของสตรีทั่วโลก¹ ประเมินการอุบัติการณ์ มะเร็งเต้านมปรับมาตรฐานอายุ (Age Standardized Rate หรือ ASR) ทั่วโลก เท่ากับ 46.3 ต่อแสนประชากร อัตราการตาย 13.0 ต่อแสนประชากร ปัจจุบันมีอุบัติการณ์ของโรคเพิ่มสูงขึ้นในสตรีไทย พบมากในสตรีอายุ 30-70 ปี ข้อมูลสถิติโรคมะเร็งของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2556-2558 จากสถาบันมะเร็งแห่งชาติ พบว่าอัตราการเกิดโรคมะเร็งเต้านมเป็นอันดับ 1 ในเพศหญิง มีอุบัติการณ์คือ 31.4 ต่อ ประชากรแสนคน และในปี พ.ศ.2557 พบผู้ป่วยรายใหม่จำนวน 14,804 คน หรือมีสตรีไทยเป็นมะเร็งเต้านม รายใหม่วันละ 41 คน และข้อมูลจากกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ปี พ.ศ. 2560² พบสาเหตุการเสียชีวิตจากมะเร็งเต้านม จำนวน 4,177 คน หรือ มีผู้ป่วยมะเร็งเต้านมเสียชีวิตวันละ 11 คน

สถิติสาธารณสุขล่าสุดของสำนักนโยบาย ยุทธศาสตร์พบว่า ในปี พ.ศ.2554 มีสตรีป่วยเป็นมะเร็งเต้านมจำนวน 34,539 ราย เสียชีวิต 2,724 ราย เฉลี่ยวันละ 7 คน เพิ่มจากปี 2549 จำนวน 711 ราย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ผู้หญิงไทยที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีความเสี่ยงต่อโรคมะเร็งเต้านมทั้งประเทศรวม 19 ล้านคน³ มะเร็งเต้านมในคนไทยที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี พบได้น้อยมาก ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป และ จะพบมากขึ้นไปอีกเมื่อมีอายุมากกว่า 55 ปี แม้ว่ามะเร็ง เต้านมจะเป็นโรคที่ป้องกันการเกิดได้ยากเนื่องจากไม่ทราบสาเหตุการเกิดที่แน่นอน แต่ก็ เป็นโรคที่สามารถรักษาได้และพยากรณ์โรคค่อนข้างดีถ้าสามารถตรวจพบและให้การรักษาดังแต่ในระยะแรก

โรคมะเร็งเต้านมในระยะแรกมักจะไม่แสดงอาการ โดยสตรีส่วนใหญ่มาพบแพทย์ด้วยอาการ คลำพบก้อนที่เต้านมหรือมีอาการเจ็บเต้านม ซึ่งปัจจุบันก้อนบริเวณเต้านมเป็นปัญหาที่พบบ่อยในสตรี และมีแนวโน้มว่าจำนวนผู้ป่วยที่มีก้อนบริเวณเต้านม สูงขึ้นในแต่ละปี ข้อมูลจากห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมะเร็งสุราษฎร์ธานี พบว่า สถิติผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนบริเวณเต้านมเพื่อการวินิจฉัย ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2561 มีจำนวน 181,166 ,และ 126 ราย ตามลำดับ และผู้ป่วยที่ได้รับ ที่ได้รับวินิจฉัยว่ามีก้อนบริเวณเต้านมและต้องรักษาโดยการผ่าตัดเอาก้อนเนื้อออกออกด้วยวิธีการให้ยา ระวังความรู้สึกแบบ เฉพาะที่ ส่วนใหญ่แพทย์จะนัดหมายให้ผู้ป่วยมารับการผ่าตัดก้อนบริเวณเต้านมแบบผู้ป่วยนอก ภายหลังการผ่าตัดผู้ป่วยสามารถกลับบ้านได้ ก้อนเนื้ออกที่ถูกตัดออกจะส่งตรวจทางพยาธิวิทยาเพื่อการตรวจวินิจฉัยที่แน่นอนว่า ผู้ป่วยเป็นโรคเนื้องอกของเต้านมหรือโรคมะเร็งเต้านม โดยแพทย์จะนัดผู้ป่วยมาฟังผลการตรวจชิ้นเนื้อหลังวันผ่าตัด ประมาณ 1-2 สัปดาห์

ผู้ป่วยที่รับการผ่าตัดเพื่อการรักษาและวินิจฉัยโรคก้อนบริเวณเต้านมจะมีความเครียดอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่ผู้ป่วยตรวจพบก้อนบริเวณเต้านม จนกระทั่งผู้ป่วยมาพบแพทย์เพื่อรับการตรวจและนัดทำผ่าตัด จนถึงวันผ่าตัดและระยะหลังผ่าตัดขณะอยู่บ้านและรอผลการตรวจชิ้นเนื้อ ส่วนใหญ่กลัวว่าจะเป็นมะเร็ง และการกลับเป็นซ้ำ รวมทั้งความเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งเต้านมในอนาคต

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเพื่อหาสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความเครียดในผู้ป่วยที่มีก้อนบริเวณเต้านม เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาความเครียดของผู้ป่วย สร้างกำลังใจ หา

แนวทางเพื่อลดความเครียดในผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย สามารถเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความเครียดของผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้ เป็นการประเมินผลความเครียดของผู้ป่วยที่มาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย ที่แผนกห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมะเร็งสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี 40 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2562 – เดือนมกราคม 2563 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุน้อยกว่า45ปี จำนวน 18ราย คิดเป็นร้อยละ 45.0 และ สถานภาพสมรสคู่จำนวน 25 ราย คิดเป็น ร้อยละ 62.50การศึกษาชั้นอนุปริญญา จำนวน 10 รายคิดเป็นร้อยละ25.0 อาชีพ รับราชการ จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ30.0 รายได้ของครอบครัว 15000 จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.50 สิทธิการรักษาบัตรประกันสุขภาพ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.50ไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.50 ดังแสดงในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่มาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
< 45 ปี	18	45.00
45 – 54 ปี	10	25.00
55 ปีขึ้นไป	12	30.00
$\bar{X} = 46.45$ S.D. =14.16		
สถานภาพ		
โสด	12	30.00
คู่	25	62.50
หย่าร้าง	1	2.5
แยกกันอยู่	1	2.5
อาชีพ		
เกษตรกร	11	27.50
ค้าขาย	6	15.00
รับจ้าง	3	7.50
รับราชการ	12	30.00

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อื่นๆ	8	20.00
รายได้ต่อเดือน		
< 5,000 บาท	4	10.00
5,000 – 10,000 บาท	4	10.00
10,000 – 15,000 บาท	11	27.50
> 15,000 บาท	19	47.50
ได้รับการอุปการะเลี้ยงดู	2	5.00
การศึกษา		
ไม่ได้เรียน	10	25.00
ประถมศึกษา	9	22.50
มัธยมศึกษา	5	12.50
อนุปริญญา/ปวส.	10	25.00
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	5	2.50
สูงกว่าปริญญาตรี	1	2.5
สิทธิการรักษา		
สิทธิเบิกจ่ายตรง	15	37.50
สิทธิบัตรประกันสุขภาพ(บัตรทอง)	17	42.50
สิทธิชำระเงินเอง	8	20.00
โรคประจำตัว		
ไม่มีโรคประจำตัว	27	67.50
มีโรคประจำตัว	13	32.50
แยกโรคประจำตัวดังนี้		
- เบาหวาน	2	5.00
- ความดันโลหิตสูง	8	20.00
- ไชมันในเลือดสูง	4	10.00
- หัวใจ	1	2.50
- ซึมเศร้า	1	2.50
- ไมเกรน	1	2.50
- ภูมิแพ้	1	2.50
- SLE	1	2.50

2. แบบประเมินความเครียด

พบว่าผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยมีระดับความเครียดที่ระดับต่ำ คิดเป็น 100% ดังตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ระดับคะแนนของความเครียดของผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยของโรงพยาบาลมะเร็งสุราษฎร์ธานี

ระดับความเครียด	จำนวน	ร้อยละ	รวม
เครียดระดับต่ำ	40	100	100
เครียดระดับปานกลาง	-	-	-
เครียดมาก	-	-	-

อภิปรายผล

การศึกษาความเครียดของผู้ป่วยที่มาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุน้อยกว่า 45 ปี จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.0 การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับอุบัติการณ์การเกิดมะเร็งเต้านมในสตรีไทย พบมากในสตรีอายุ 30-70 ปี ข้อมูลสถิติโรคมะเร็งของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2556-2558³ ผลการศึกษาด้านความเครียดพบว่าความเครียดของผู้ป่วยที่มาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยอยู่ในระดับต่ำสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุธาภรณ์ ถาวรบุรณทรัพย์ (มปท.)⁴ วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมความเครียดในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม สยามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อเสนอแนะ

1. การผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยเป็นเหตุการณ์ที่พบบ่อย และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้ป่วยที่มีมาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยมีความเครียดระดับต่ำ หากมีการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง ผลของการให้ข้อมูลในผู้ป่วยที่มีก้อนที่เต้านมศึกษาความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มาผ่าตัดก้อนที่เต้านมต่อการรับบริการ

2. ถึงแม้ว่าระดับคะแนนความเครียดของผู้ป่วยที่มีมาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัยมีความเครียดระดับต่ำ บุคลากรยังคงต้องให้ความสำคัญกับการประเมินอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มผู้ป่วยที่มีมาผ่าตัดก้อนที่เต้านมเพื่อการวินิจฉัย เพื่อส่งเสริมการดูแลผู้ป่วยครอบคลุมแบบองค์รวม

3. จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความวิตกกังวลร้อยละ 10 ในบทบาทพยาบาลห้องผ่าตัด ควรมีระบบการให้ข้อมูล แนวทางปฏิบัติก่อนการผ่าตัด การโทรศัพท์ติดตามหลังการผ่าตัด เพื่อลดความวิตกกังวลดังกล่าว

บรรณานุกรม

1. n,J and Cohen,P.1983.Applied multiple regression/correlation.Analysis for the behavioral sciences. (2 nd ed.) New Jersey:Lawrence Erlbaum Associates.
2. สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.(มปท).ข้อเสนอแนะการตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมที่เหมาะสม. (ออนไลน์)จาก <http://www.nci.go.th/th/cpg> คู่มือข้อเสนอแนะการคัดกรองมะเร็งเต้านม20Fina.pdf. (15 กรกฎาคม 2562)
3. วรณีย์ ศักดิ์ศิริ.(2557).ความรู้เจตคติเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีอายุ 30 ปีขึ้นไปในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนคา.(ออนไลน์). สืบค้นจาก https://www.promkiri.go.th/detail/doc_download/a_280514_101745.pdf (20 กรกฎาคม 2562)